

Kviečiame kurti Lietuvą be
seksualinio smurto kartu!

Prievartavimo
narkotikai - **ką
reikia žinoti?**

info@ribologija.lt
www.ribologija.lt

Respublikinė Vilniaus
universitetinė ligoninė

1. Kaip kūną veikia prievartavimo narkotikai? Kaip žmogus gali pasijusti, ką jam reikėtų žinoti ir kaip narkotikus atpažinti?

Dažnai šios medžiagos yra beskonės ir bekvapės, skysto pavidalo. Kartais jos drumsčia skysčius, todėl galima pastebėti pasikeitusią gėrimo spalvą. Vienas dažniausių šių medžiagų poveikio požymių – dingusi atmintis, t. y. negebėjimas prisiminti kelių valandų įvykių, net jei buvo vartojami tik nealkoholiniai gėrimai. Kiti simptomai priklauso nuo konkrečios medžiagos ir jos dozės. Dažniausiai jaučiamas apsvaigimas, bendras silpnumas, galvos svaigimas, pykinimas. Kai kuriais atvejais žmogus gali jausti priešingą, stimuliuojantį, poveikį: stiprų seksualinį susijaudinimą, pakilumą ar net euforiją. Gali dingti laiko ar savęs pojūtis, atrodyti, kad kūnas yra atsiskyręs nuo savo fizinio pavidalo, jo neįmanoma valdyti. Taip pat galimos haliucinacijos.

Apsvaigusį asmenį aplinkiniai gali palaikyti tiesiog neblaiviu: žmogus gali vemti, jausti silpnumą, jam gali pasireikšti traukuliai ar raumenų trūkčiojimai. Kartais asmuo gali būti agresyvus arba, atvirkščiai, pernelyg draugiškas, gali imti priekabauti. Vis dėlto jis taip elgiasi ne laisva valia.

2. Ką daryti, jei jaučiate, kad galėjote būti apsvaigintas (-a)? Ko nedaryti?

Nebijokite prašyti pagalbos ir nelikite vienas (-a). Neužsidarykite tualete ar kitoje izoliuotoje vietoje.

Pasitikėkite tik pažįstamais žmonėmis. Geriau kreiptis į draugus (-es) ar į šiuo metu dirbančius asmenis (pvz., barmenus (-es)) nei į nepažįstamus pagalbos siūlytojus. Kai kuriuose klubuose vartojamos specialios sutartinės frazės (pvz., „angel shot“), kuriomis galite pranešti apie pagalbos poreikį.

Nevykite į nepažįstamas vietas ir nesėskite į nepažįstamų žmonių automobilius.

Pasidalykite savo buvimo vietą. Jei galite, išsiųskite savo koordinates draugams (-ėms) ar artimiesiems, įjunkite vietos bendrinimo funkciją telefone.

Aplinkiniams: nepalikite apsvaigusio žmogaus vieno – palydėkite iki namų ar kitos saugios vietos ir, jei įmanoma, pabūkite kartu. Taksi ar pavėžėjimo paslaugos ne visada užtikrina apsvaigusio asmens saugumą.

3. Ką žinoti kreipiantis į ligoninę?

Jei jūsų gyvybei ar sveikatai **nekyla tiesioginė grėsmė**, vizitas ligoninėje gali būti mokamas. Ligoninės nemokamai neatlieka tyrimų tam, kad patikrintų, ar buvote apsvaigintas (-a).

Kreipkitės į policiją. Policijos tyrėjai (-os), įvertinę (-usios) situaciją, gali nusiųsti jus į ligoninę.

Dauguma medžiagų greitai (per 5-10 val.) pasišalina iš organizmo, todėl svarbu veikti kuo skubiau.

Specializuoti tyrimai. Valstybinė teismo medicinos tarnyba gali atlikti išsamesnius tyrimus nei įprasta ligoninė, tačiau jiems reikalingas rašytinė užduotis policijos nurodymas.

Jei prieš jus buvo panaudotas fizinis ar seksualinis smurtas, nedelsdami vykite į ligoninę – ten bus stabilizuota jūsų fizinė būklė, ligoninė praneš policijai.

4. Ko tikėtis?

Jei kreipiatės į policiją. Policija suformuos užduotį ir nukreips jus į ligoninę, kur bus paimti mėginiai, siunčiami tirti į Valstybinę teismo medicinos tarnybą. Atsakymo galite tikėtis sulaukti per mėnesį.

Jei kreipiatės tiesiai į ligoninę. Jei jūsų fizinė būklė stabili, vizitas ir tyrimai bus mokami. Dauguma ligoninių negali atlikti specifinių tyrimų dėl prievartavimo medžiagų, o net ir juos atlikus, įrodymai gali būti netinkami. Todėl svarbu, kad svaiginimui naudotų medžiagų tyrimo užduotį suformuotų policija.

Kaip galite sau padėti?

Įsisąmoninkite, kad nesate kaltas (-a). Tiek vyrai, tiek moterys gali tapti apsvaiginimo aukomis. Jūsų atsakomybės tokiose situacijose nėra.

Ieškokite emocinės pagalbos. Specialistų pagalba gali padėti išvengti ilgalaikių psichologinių pasekmių.

Daugiau apie pagalbą nukentėjus nuo seksualinio smurto: www.prabilk.lt